

ข่าวแรงงานข้ามชาติ

ฉบับที่ 18 – มกราคม 2556

ข่าวแรงงานข้ามชาติฉบับนี้ได้นำเสนอข่าวสารต่างๆและกฎระเบียบที่เกี่ยวกับประชากรข้ามชาติในประเทศไทย ได้แก่ มติคณะรัฐมนตรีเรื่องกระบวนการปรับสถานะแรงงานข้ามชาติ หลังจากการสิ้นสุดการพิสูจน์สัญชาติ เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2555 รวมถึง นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิของแรงงานที่ทำงานรับใช้ในบ้าน และมาตรการของกระทรวงแรงงานในการจัดตั้งศูนย์ประสานแรงงานประมงทั้ง 7 ศูนย์

1. มติคณะรัฐมนตรีในการขยายเวลาเพื่อปรับสถานะให้แก่แรงงานข้ามชาติ

หลังจากที่การพิสูจน์สัญชาติของแรงงานข้ามชาติได้สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2555 คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 15 มกราคม 2556 ผ่อนผันให้แรงงานข้ามชาติที่ลักลอบทำงานอยู่กับนายจ้างในประเทศไทยอยู่แล้ว รวมทั้งบุตรของแรงงานข้ามชาติดังกล่าวที่อายุไม่เกิน 15 ปี อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษเป็นเวลา 120 วัน เพื่อให้ นายจ้าง และแรงงานข้ามชาติกลุ่มดังกล่าวได้ดำเนินการปรับสถานะให้เสร็จสิ้น เพื่อที่จะอยู่และทำงานในประเทศไทยได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย และให้บุตรสามารถอยู่ในประเทศไทยได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

ขั้นตอนการดำเนินมติดังต่อไปนี้

1. แรงงานข้ามชาติที่สามารถยื่นขอปรับสถานะได้ คือ

ก. แรงงานลาว และพม่าทุกคนที่กำลังทำงาน หรืออาศัยอยู่ในประเทศไทย โดยไม่มีใบอนุญาตทำงาน รวมไปถึงบุตรของแรงงานลาว และพม่าที่มีอายุไม่เกิน 15 ปี

ข. แรงงานกัมพูชาทุกคนที่ยังไม่รับการพิสูจน์สัญชาติภายในวันที่ 14 ธันวาคม 2555 เท่านั้น

2. แรงงานข้ามชาติไม่จำเป็นต้องเดินทางกลับประเทศต้นทางเพื่อดำเนินการปรับสถานะ

3. กระบวนการปรับสถานะจะสิ้นสุดลงในวันที่ 13 เมษายน 2556

4. เมื่อกระบวนการปรับสถานะเสร็จสิ้น แรงงานลาวจะได้รับหนังสือเดินทางชั่วคราวที่มีอายุ 1 ปี ส่วนแรงงานพม่าจะได้รับหนังสือเดินทางชั่วคราวอายุ 6 ปี และแรงงานกัมพูชาจะได้รับหนังสือเดินทางเล่มจริงซึ่งมีอายุ 3 ปี

5. นายจ้างของแรงงานสัญชาติ พม่า กัมพูชา และลาวจะต้องยื่นเอกสารที่เกี่ยวข้อง ที่สำนักงานจัดหางาน กรุงเทพฯ เขตพื้นที่ (สจก.) หรือ สำนักงานจัดหางานจังหวัด (สจจ.) ภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยจะต้องยื่น ภายใน 16 มีนาคม 2556
6. เอกสารดังกล่าว ประกอบด้วย 1) บัญชีรายชื่อแรงงานต่างด้าว (Name List) 2) หนังสือความต้องการจ้างแรงงานต่างด้าว (Demand Letter) 3) แบบฟอร์มประวัติแรงงานต่างด้าว (the migrant's personal profile form) 4) สัญญาจ้าง 5) หนังสือแจ้งผลการอนุญาตให้จ้างแรงงานต่างด้าว (ใบโควตา :quota) 6) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของนายจ้าง (ในกรณีที่นายจ้างเป็นบุคคลธรรมดา) หรือหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคลสำหรับกรณีนายจ้างเป็นนิติบุคคล 7) หนังสือมอบอำนาจพร้อมติดอากรแสตมป์ 10 บาท ในกรณีที่นายจ้างมอบอำนาจให้ผู้อื่นไปดำเนินการแทน พร้อมกับสำเนาบัตรประชาชนของผู้มอบอำนาจ และผู้รับมอบ และ รูปถ่ายขนาด 4 x 6 ซม. จำนวน 4 รูป
7. กรมการจัดหางาน รวบรวมเอกสารของนายจ้างส่งให้กับทางการของประเทศต้นทาง เพื่อดำเนินการต่อ
8. เมื่อทางการของประเทศต้นทางทำการตรวจสอบเอกสารและอนุมัติรายชื่อแรงงาน กรมการจัดหางานจะแจ้งให้นายจ้างพาแรงงานข้ามชาติ และบุตรไปรับหนังสือเดินทางชั่วคราว/เล่มจริงที่ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จที่จัดตั้งขึ้นใหม่จำนวน 12 ศูนย์¹

ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จทั้ง 12 ศูนย์ จะตั้งอยู่ในจังหวัดต่อไปนี้: กาญจนบุรี ขอนแก่น เชียงใหม่ เชียงราย ปทุมธานี ระนอง สงขลา สมุทรสาคร สมุทรปราการ สุราษฎร์ธานี ระยอง และตาก โดยจะเปิดให้บริการอย่างเป็นทางการในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2556

แรงงานพม่าที่ดำเนินการปรับสถานะที่ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จในจังหวัดเชียงราย และตาก จะต้องเดินทางข้ามแดนไปรับหนังสือเดินทางชั่วคราวที่ศูนย์บริการของพม่าในเมืองท่าจีเหล็กและเมียวดี และเดินทางกลับมายังศูนย์บริการเบ็ดเสร็จในประเทศไทยภายในวันเดียวกันเพื่อประทับตราวีซ่า (non-immigrant-LA) และยื่นคำขอใบอนุญาตทำงาน นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ไทยจะทำการเก็บข้อมูล Bio data ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ

¹ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จที่จังหวัดสงขลา จะไม่มีเจ้าหน้าที่ทางการพม่าดำเนินการออกหนังสือเดินทางชั่วคราว จะมีแต่เจ้าหน้าที่ทางการกัมพูชามาดำเนินการสำหรับแรงงานกัมพูชาเท่านั้น

โปรดฟังทางนี้!— ขั้นตอนการดำเนินการเฉพาะสำหรับแรงงานกัมพูชา: จากการประชุมร่วมของทางราชการไทยและกัมพูชาเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2556 ทางราชการกัมพูชาจะจัดตั้งทีมเคลื่อนที่จำนวน 5 ทีม เพื่อออกหนังสือเดินทางให้แก่แรงงาน โดยทางราชการกัมพูชาได้ขอให้ทางราชการไทยส่งรายชื่อของแรงงานกัมพูชาที่ไม่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติภายในเดือนธันวาคม 2555 ประมาณ 160,000 คน เพื่อที่ทางราชการกัมพูชาจะได้จัดทำแผนปฏิบัติการในการสัมภาษณ์แรงงาน โดยทางราชการกัมพูชาจะแจ้งรายชื่อของแรงงานกัมพูชาที่จะได้รับหนังสือเดินทางให้แก่กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน (ไทย) หลังจากนั้น สำนักงานจัดหางานจังหวัด จะแจ้งให้นายจ้างพาแรงงานไปดำเนินการรับหนังสือเดินทาง ขอใบอนุญาตทำงาน ให้ข้อมูล Bio data และประทับตราวีซ่าที่ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ

ค่าธรรมเนียมวีซ่าสำหรับแรงงาน 500 บาท สำหรับทั้งการขอครั้งแรก และการต่อวีซ่าใหม่ ส่วนค่าธรรมเนียมวีซ่าสำหรับบุตรแรงงานที่อายุต่ำกว่า 15 ปี ยังคงเป็น 2,000 บาท โดยกระทรวงมหาดไทยจะออกกฎกระทรวงเพื่อปรับลดค่าวีซ่า เมื่อกฎกระทรวงบังคับใช้ ค่าวีซ่าสำหรับบุตรแรงงานข้ามชาติที่อายุต่ำกว่า 15 ปี จะเหลือ 500 บาท

9. แรงงานต้อง**ดำเนินการตรวจสอบสุขภาพ**ที่โรงพยาบาลที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด หรือที่รับบริการตรวจสอบสุขภาพเคลื่อนที่ที่ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (ค่าตรวจสอบสุขภาพ 600 บาท) เพื่อนำใบรับรองแพทย์ไปใช้ในการ**ขอใบอนุญาตทำงาน** โดยต้องไปยื่นใบรับรองแพทย์ที่สำนักงานจัดหางานจังหวัด/กรุงเทพมหานครพื้นที่ เพื่อรับเล่มใบอนุญาตทำงาน ซึ่งใบอนุญาตทำงานมีอายุ 1 ปี (ค่าธรรมเนียม 900 – 1,800 บาท แตกต่างกันไปตามพื้นที่และอาชีพ)
10. นายจ้างจะต้อง**ดำเนินการยื่นแบบผู้ประกันตน**ในกองทุนประกันสังคมให้แก่แรงงานข้ามชาติกับสำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน ส่วนแรงงานที่ทำงานในกิจการที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องขึ้นทะเบียนประกันสังคม ให้นายจ้างเป็นผู้รับผิดชอบ โดยให้เลือกซื้อประกันสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุข หรือประกันสุขภาพกับบริษัทประกันเอกชน

นอกเหนือจากที่คณะรัฐมนตรีมีมติผ่อนผันให้แรงงานมาดำเนินการปรับสถานะภายใน 120 วัน แล้วนั้น คณะรัฐมนตรียังได้มีมติมอบหมายให้กระทรวงสาธารณสุขในการเป็นหน่วยงานหลักในการดูแลสุขภาพสำหรับประชากรข้ามชาติกลุ่มที่ไม่ได้อยู่ในระบบประกันสังคม

กระทรวงสาธารณสุข จะร่วมมือกับกระทรวงแรงงาน และกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในการออกกฎระเบียบหรือข้อบังคับ สำหรับแรงงานกลุ่มที่ไม่ได้อยู่ในระบบประกันสังคม เพื่อที่จะให้การดูแลด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค และอนามัยเจริญพันธุ์

ขั้นตอนการดำเนินการ

นายจ้างจัดทำเอกสาร:

- หนังสือแสดงความต้องการจ้างแรงงาน (Demand Letters)
- บัญชีรายชื่อ (Name List)
- แบบฟอร์มประวัติแรงงานต่างด้าว
- รูปถ่าย (ของแรงงาน)
- โฉวตา
- สัญญาจ้าง
- เอกสารอื่นๆ (ของนายจ้าง) ที่เกี่ยวข้อง

สจจ./สจก. 1-10

- ตรวจสอบเอกสารและส่งต่อให้กรมการจัดหางาน

กรมการจัดหางาน รวบรวม

เอกสารทั้งหมดส่งต่อให้สถานทูตพม่า ลาว และกัมพูชา ในประเทศไทย

ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service)

1. กรมการจัดหางานตรวจสอบแรงงานให้ตรงกับบัญชีรายชื่อ
2. ทหารพม่า ลาว และกัมพูชา สัมภาษณ์ และออกหนังสือเดินทางชั่วคราว/ตัวจริง
3. กรมการจัดหางานเก็บข้อมูล Bio data แรงงาน
4. นายจ้างส่งแบบฟอร์มขอรับใบอนุญาตทำงาน (ตท.2) และเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตทำงานให้กับกรมการจัดหางาน
5. สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ปร ะ ท บ ต ร ำ ว ี ซ่า (non-immigrant-LA)

ข้อสังเกต: แรงงานพม่าที่ดำเนินการปรับสถานะที่ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จในจังหวัดเชียงราย และตาก จะต้องเดินทางข้ามแดนไปรับหนังสือเดินทางชั่วคราวที่ศูนย์บริการของพม่าในเมืองท่าซีเหล็กและเมียวดี

กรมการจัดหางาน

- แจกบัญชีรายชื่อแรงงานให้ศูนย์ฯทราบ
- แจกสจจ./สจก. 1-10 เพื่อแจ้งให้นายจ้างพาแรงงานไปศูนย์บริการเบ็ดเสร็จเพื่อขอรับหนังสือเดินทางชั่วคราว/หนังสือเดินทางเล่มจริง, ขออนุญาตทำงาน, ขอรับการตรวจลงตรา (วีซ่า) ณ ศูนย์ 12 ศูนย์ ได้แก่ สมุทรปราการ สมุทรสาคร สุราษฎร์ธานี สงขลา ปทุมธานี ระยอง กาญจนบุรี ขอนแก่น เชียงใหม่ เชียงราย ดาก และระนอง

ทางการพม่า ลาว กัมพูชา

- ตรวจสอบเอกสาร (สำหรับแรงงานกัมพูชา: เจ้าหน้าที่กัมพูชาจะดำเนินการสัมภาษณ์แรงงานกัมพูชา ณ สถานประกอบการ)
- เตรียมออกหนังสือเดินทางชั่วคราว/เล่มจริง ให้แก่แรงงาน
- แจกบัญชีรายชื่อแรงงานที่จะออกหนังสือเดินทางชั่วคราว/หนังสือเดินทางเล่มจริงให้แก่กรมการจัดหางานของไทยทราบ

แรงงานดำเนินการตรวจสอบสุขภาพ และนำไปรับรองแพทย์ และสำเนาเล่มหนังสือเดินทาง (หน้าข้อมูลส่วนบุคคลและหน้าที่มีประทับตราวีซ่า) ไปปรับเล่มใบอนุญาตทำงาน ณ สจจ./สจก. 1-10

2. กระทรวงแรงงานแก้ไขกฎกระทรวงเพื่อปรับปรุงสภาพการทำงานของคนรับใช้ภายในบ้าน

เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2555 รัฐมนตรีกระทรวงแรงงาน นายเผด็จชัย สะสมทรัพย์ ได้ลงนามในการแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงแรงงาน ฉบับที่ 14 ลงวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2555

กฎกระทรวงข้างต้นเริ่มมีผลบังคับใช้นับตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา 9 พฤศจิกายน 2555 โดยให้ความคุ้มครองครอบคลุมทั้งแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าวที่คนรับใช้ตามบ้าน ซึ่งไม่ได้เป็นพนักงานของบริษัทรับเหมาทำความสะอาด จะได้รับความคุ้มครอง 7 ข้อ ดังนี้

1. ลูกจ้าง ต้องมีวันหยุดประจำปีสัปดาห์ ไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้ง
2. นายจ้างต้องกำหนดวันหยุดตามประเพณีปีละไม่น้อยกว่า 13 วัน
3. ลูกจ้างที่ทำงานครบ 1 ปี มีสิทธิหยุดพักผ่อนประจำปี ปีละไม่เกิน 6 วันทำงาน
4. ลูกจ้างมีสิทธิลาป่วยตามที่ป่วยจริงได้และหากลาเกิน 3 วันขึ้นไป นายจ้างสามารถขอใบรับรองแพทย์ยืนยันจากลูกจ้างได้
5. ลูกจ้างต้องได้รับค่าจ้าง ในวันที่ลาป่วยโดยไม่เกิน 30 วันทำงาน
6. ลูกจ้างที่เป็นเด็ก (อายุต่ำกว่า 18 ปี) ต้องได้รับค่าจ้างจากนายจ้างโดยตรง นายจ้างห้ามจ่ายค่าจ้างให้แก่บุคคลที่สามารถรวมไปถึงนายหน้า
7. ลูกจ้างที่ทำงานในวันหยุดต้องได้รับเงินค่าทำงานในวันหยุดด้วย

3. กรมการจัดหางานเสนอแนวทาง และ มาตรการสำหรับศูนย์ประสานงานแรงงานประมงที่ตั้งขึ้นใหม่

จากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2555 ซึ่งได้อนุมัติตามข้อเสนอของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในการจัดตั้งศูนย์ประสานงานแรงงานประมงขึ้น ดังนั้น กรมการจัดหางานได้จัดทำแนวทางในดำเนินงาน ซึ่งกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบ และกลไกการทำงานในการจัดตั้งศูนย์ประสานงานแรงงานประมงดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการระดับชาติ กำกับดูแล อำนวยการ และกำหนดแนวทาง สำหรับการดำเนินงานของศูนย์ประสานงานแรงงานประมง ซึ่งจัดตั้งโดยกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อที่จะควบคุมดูแลการทำงานของศูนย์ประสานงานแรงงานประมงโดยตรง
2. กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และสมาคมการประมงแห่งประเทศไทย และหน่วยงานอื่นๆ ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบสนับสนุนศูนย์ประสานงานแรงงานประมงเพื่อให้ศูนย์สามารถดำเนินการจ้างแรงงานข้ามชาติได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

3. นอกจากนี้ แนวทางการดำเนินงานยังมีการระบุถึงขั้นตอนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องในหลายภาคส่วน ต้องดำเนินการในกระบวนการรับสมัครแรงงานและการจ้างงาน หรือเมื่อเกิดกรณีข้อพิพาทเรื่องค่าแรง และสวัสดิการ และหลังจากที่มีการการเลิกจ้างตามสัญญาจ้างงาน

สถิติ

ตาราง 1.1 – จำนวนแรงงานข้ามชาติที่ได้รับการนำเข้าผ่าน MOU ที่ได้รับใบอนุญาตทำงาน
ข้อมูล ณ วันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555

สัญชาติ	จำนวนแรงงานข้ามชาติที่มีใบอนุญาตทำงาน และหนังสือเดินทาง/เอกสารรับรองบุคคล
กัมพูชา	132,201
ลาว	36,736
เมียนมาร์/พม่า	34,022
รวม	202,959

ที่มา: กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน ประเทศไทย

ตาราง 1.2 – จำนวนแรงงานที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติ ตั้งแต่ พ.ศ. 2553 ถึง 14 ธันวาคม พ.ศ. 2555

สัญชาติ	แรงงานข้ามชาติที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติ และมีใบอนุญาตทำงาน
กัมพูชา	117,287
ลาว	34,999
เมียนมาร์/พม่า	1,179,341
รวม	1,331,627

ที่มา: กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน ประเทศไทย

ข่าวแรงงานข้ามชาติจัดทำโดย แผนกแรงงานข้ามชาติ องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน

(International Organization for Migration-IOM) สำนักงานประเทศไทย

หากท่านต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม

โทรศัพท์ 02-3439300 โทรสาร 02-3439399 e-mail: migrantnews@iom.int

หรือท่านสามารถอ่านข่าวแรงงานข้ามชาติทุกฉบับได้ที่

<http://th.iom.int/index.php/component/remository/facilitating-migration/migration-information-notes/>